

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจงให้ทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ (๑๐ คะแนน)

๑. สระและพยัญชนะของภาษาบาลีมีจำนวนเท่าใด ก. สระ ๖ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว ข. สระ ๗ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว ค. สระ ๘ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว ง. สระ ๙ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว ๒. ข้อใดเป็นคำภาษาบาลีทุกคำ ก. เขต พัฒนา ข. กรรม บุปผา ค. ปัญญา วิทยา ง. อารยะ ฐานะ ๓. ภาษาบาลีจัดเป็นภาษาในตระกูลใด ก. อินเดียน ข. ดราวิเดียน ค. จีน-ทิเบต ง. อินโด-ยูโรเปียน ๔. บทประพันธ์ต่อไปนี้มีคำบาลีจำนวนกี่คำ “แม่เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา แม่เป็นบัวตัวพี่เป็นภุมรา เขยผกาโกสุมปทุมทอง” ก. ๓ คำ ข. ๔ คำ ค. ๕ คำ ง. ๖ คำ	๕. คำยืมที่มาจากภาษาบาลีมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องใด ก. อาหารการกิน ข. การค้าขาย ค. พระพุทธศาสนา ง. วรรณคดี ๖. ข้อใดเป็นสระในภาษาบาลีทั้งหมด ก. อิ อุ เอ โอ ข. อิ อู ฤ ฦ ค. อะ อา ฤ ฦ ง. อิ อี โอ ไอ เอา ๗. การยืมคำหมายถึงข้อใด ก. การนำกลวิธีมาสร้างคำใหม่ ข. การนำรูปแบบและข้อกำหนดในการแต่งบทร้อยกรองมาใช้ ค. การยืมเฉพาะความคิดของคำ ง. การยืมทั้งรูปและความหมายของคำ ๘. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้ภาษาบาลีเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยเป็นครั้งแรก ก. เจ้าของภาษาเข้ามาค้าขายในประเทศไทย ข. การเจริญสัมพันธไมตรีทางการทูต ค. ชาวฝรั่งเศสเข้ามาสอนศาสนา ง. เกิดจากการยอมรับนับถือศาสนาพุทธของคนไทย

๙. ข้อใดไม่ใช่พยัญชนะของภาษาบาลี

- ก. จ ฦ
- ข. ก พ
- ค. ศ ษ
- ง. ญ ฎ

๑๐. คำในข้อใดอยู่วรรค ปะ ทุกคำ

- ก. กัปปี สักการะ
- ข. บุปผา สัพพะ
- ค. ปัญญา เมตตา
- ง. กีฬา กรุณา

ภาษาไทยไม่ยากอย่างที่คิด

ใบความรู้ เรื่อง คำยืมที่มาจากภาษาบาลี

ภาษามีความสำคัญ
อย่างไร

ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารของแต่ละชาติ
และมีการยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ในภาษา
ของเราเอง ในสมัยกรุงสุโขทัยของพ่อขุนรามคำแหง
มหาราช ปรากฏคำที่ยืมมาจากภาษาบาลี-สันสกฤต
และเขมร เข้ามาปะปนอยู่มากมาย

“คำยืม”

หมายถึงอะไร

คำยืม หมายถึง คำที่ยืมมาจาก
ภาษาของผู้ให้และผนวกเข้าเป็น
ส่วนหนึ่งของภาษาของผู้รับ

ภาษาไทยมีคำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศหลายภาษา ได้แก่ ภาษาบาลี
ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน (จีนแต้จิ๋วและจีนฮกเกี้ยน) ภาษามอญ
ภาษามลายู ภาษาโปรตุเกส ภาษาเปอร์เซีย ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ
คำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับ
กับวัฒนธรรมและการติดต่อสื่อสารในด้านอื่น ๆ เช่น คำยืมที่มาจากภาษา
บาลี-สันสกฤตมักเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
คำยืมที่มาจากภาษาจีนมักเกี่ยวข้องกับเรื่องธุรกิจการค้าและอาหารการกิน
คำยืมที่มาจากภาษาชวา-มลายู มีความเกี่ยวข้องกับวรรณคดี ส่วนคำยืมที่มาจาก
ภาษาอังกฤษมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและเทคโนโลยีของตะวันตก เป็นต้น

สาเหตุที่ทำให้ภาษาต่างประเทศ
เข้ามาปะปนในภาษาไทย

๑. ด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ เกิดจากความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีอาณาเขตใกล้เคียงกัน เช่น มอญ เขมร จีน มลายู เป็นต้น
๒. ด้านประวัติศาสตร์ เกิดจากการอพยพถิ่นฐาน การทำศึกสงคราม กวาดต้อนเชลยศึก เช่น เขมร ละว้า มอญ เป็นต้น
๓. ด้านศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี เกิดจากการนำเอาวัฒนธรรม และศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย เช่น วัฒนธรรมอินเดีย เขมร จีน ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม
๔. ด้านการค้า เกิดจากการติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับชนชาติอื่น ๆ เช่น จีน โปรตุเกส มลายู อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน เป็นต้น
๕. ด้านการศึกษาและวิทยาการด้านต่าง ๆ เกิดจากการเดินทางไปศึกษา ยังต่างประเทศ ทำให้รับเอาภาษาและวิทยาการต่าง ๆ มาใช้ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน เป็นต้น
๖. ด้านการทูต มีการติดต่อเจริญสัมพันธไมตรีกัน ในการอพยพโยกย้าย หรือติดต่อทางการทูตยอมทำให้ภาษาของเจ้าถิ่นเดิมหรือผู้อพยพพามาใหม่ นำมาใช้ร่วมกัน เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส
๗. ด้านวรรณคดี วรรณคดีอินเดียที่ไทยนำเข้ามา เช่น เรื่องมหากาพย์ รามายณะและมหาภารตะ แต่งขึ้นเป็นภาษาสันสกฤต ส่วนอิเหนา เป็นวรรณคดีที่มีเค้าเรื่องมาจากเรื่องดาหลังของชวา ด้วยเหตุนี้วรรณคดี ทำให้ภาษาสันสกฤตและภาษาชวาเข้ามาปะปนในภาษาไทย

เหตุผลของการรับคำ ภาษาอื่นมาใช้ในภาษาไทย

๑. เพราะไม่มีคำนั้น ๆ ใช้ในภาษาไทย เช่น ก๋วยเตี๋ยว บะหมี่ เป็นต้น
๒. เพื่อใช้แทนคำไทยที่เห็นว่าไม่ไพเราะหรือน่ากลัว เช่น อุจจาระ ปัสสาวะ ศีรษะ เป็นต้น
๓. เพื่อใช้เป็นราชาศัพท์ คำเหล่านี้มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต และเขมร เช่น พระเศียร พระชนก พระเพลา เสวย ทรงพระราชดำริ เป็นต้น
๔. เพื่อใช้ในวรรณคดีพุทธศาสนา มักจะใช้คำภาษาบาลี-สันสกฤตมากเพราะเนื้อหาเป็นเรื่องของศาสนาโดยตรง เช่น อิเหนา มหาเวสสันดรชาดก ขุนช้างขุนแผน พระปฐมสมโพธิกถา เป็นต้น

ตัวอย่างคำภาษาไทยที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ

ภาษา	คำ
บาลี	กัญญา ชัตติยะ วิชา สันติ อิตถิ อาหาร
สันสกฤต	บริษัท โฆษณา ประกาศ ภรรยา แพทย์ ครุฑ
จีน	ก๋วยเตี๋ยว ซาลเปา เต้าฮวย บะหมี่ ลิ่นจี้ โจ๊ก
อังกฤษ	กอล์ฟ โปรตีน คลินิก ฟอสฟอรัส นิวเคลียร์ วิทย์
เขมร	กังวล ถนน บำเพ็ญ เผด็จ พระขนอง
ชวา-มลายู	กรีซ กระดังงา ซ่าหริ่ม ปาหนัน อังกะลุง อูรังอุตัง
เปอร์เซีย	กุหลาบ คาราวาน ตราซุ บัดกรี สักหลาด
โปรตุเกส	กะละแม กะละมัง สบู่ เลหลัง ปันโต
ฝรั่งเศส	กงสุล คริวซองต์ คูปอง แคมแปญ บุฟเฟต์
ญี่ปุ่น	กิโมโน คาราเต้ ซูโม ยูโด สุกี้ยากี้ เติมปุระ
ทมิฬ	กะไหล่ กูลี กานพลู กำมะหยี่ อัจจาต
อาหรับ	กะลาสี การบูร กั้นหยัน กะไหล่ ผีน
มอญ	เป็งมาง พลาย ประเคน
พม่า	หม่อง กะปิ ส่วย

หลักการยืมคำจาก ภาษาต่างประเทศ

ลักษณะของภาษาไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะพบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นคำไทยอย่างแท้จริง แต่เป็นคำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาบาลี-สันสกฤต ภาษาจีน ภาษาชวา-มลายู ภาษาเขมรเข้ามาใช้ คำที่ยืมมาใช้ในแต่ละภาษามีหลักการยืมที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑. การยืมคำ คือ การยืมทั้งรูปและความหมายของคำ เช่น กระบือ สำราญ ลออ ฯลฯ
๒. การยืมความหมาย คือ การยืมเฉพาะความคิดของคำโดยไม่ยืมทั้งรูปและเสียง กล่าวคือผู้ยืมสร้างคำลอกเลียนคำในภาษาของผู้ให้ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า การยืมแบบแปล เช่น เส้นตาย (dead line) ปฏิรูป (reform) แนะนำ (guidance) เป็นต้น
๓. การยืมเสียง คือ การรับเสียงบางเสียงซึ่งไม่มีในภาษาของผู้ยืมแต่มีในภาษาของผู้ใช้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ /ทร-/ /ปร-/ /พร-/ /พล-/ /ตร-/ มาจากภาษาอังกฤษ เช่น ทริตเมนต์ เบรก บล็อก ฟรี เป็นต้น
๔. การยืมสำนวน คือ การที่ภาษาของผู้รับยืมสำนวนมาจากสำนวนซึ่งไม่มีในภาษาของตน เช่น “ซื้อนาหาเรือน” “ปากรู้มากกว่าใจ” “ปล่อยเสือเข้าป่า” (จีน) “โกรธเป็นฟืนเป็นไฟ” “ตัดไฟแต่ต้นลม” (อังกฤษ) เป็นต้น
๕. การยืมไวยากรณ์ คือ การที่ผู้รับภาษานำกลวิธีในการสร้างคำใหม่ในภาษาบาลี-สันสกฤตตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป มารวมกันเป็นคำเดียวกันให้มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน เรียกว่า “สมาส” เช่น อาณาเขต ธรรมศาสตร์ ยุติธรรม กาลเทศะ เป็นต้น
๖. การยืมฉันทลักษณ์ คือ การนำรูปแบบและข้อกำหนดในการแต่งบทหรือยกรองจากภาษาผู้ให้มาใช้ในภาษาผู้รับ เช่น
ข้าขอเทิดทศนับประณามคุณพระศรี   สรรเพชญ์พระผู้มี   พระภาค
อัครรรมาภิสมัยพระไตรปิฎกวางกย์   ทรงคุณคะนิงมาก   ประมาณ

(ศัพท์มูลวิทยา กิจพิพัฒน์ ๑๙ - อิลราชคำฉันท์)

คำยืมที่มาจากภาษาบาลี

ภาษาบาลี เป็นภาษาในตระกูลอินโด-ยูโรเปียน มีรูปลักษณะภาษาเป็นภาษามีวิวัตติปัจจัย คือ จะต้องเปลี่ยนรูปคำตามเพศ พจน์ หรือกาล ภาษาบาลีมีถิ่นกำเนิดในแคว้นมคธ ประเทศอินเดีย บางทีเรียกว่า “ภาษามคธ” ภาษาบาลีเป็นภาษาที่ใช้บันทึกคัมภีร์พระไตรปิฎก และคัมภีร์สำคัญ ๆ ของพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท (หินยาน) ปัจจุบันมีแพร่หลายอยู่ในประเทศไทย ลังกา และพม่า สาเหตุที่ภาษาบาลีเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย เกิดจากการยอมรับนับถือศาสนาพุทธของคนไทยเป็นสำคัญ

ตัวอย่างคำภาษาบาลีในภาษาไทย			
บาป	บุญ	ปัญญา	พยากรณ์
ปฏิบัติ	ปฏิภาณ	พยาบาท	พายุ
มงคล	มติ	พิพาท	ภาคี
รส	รังสี	มิจฉาชีพ	รถ
ลาภ	รังสี	รูป	ลัทธิ
วาท	โลก	โลहित	วิภูษณ
สนทนา	วิชา	สงสัย	สติ
สาหัส	สบาย	สังเขป	สันติ
เหม็น	สุข	สุสาน	หทัย
อนุสรณ์	อคติ	อดีต	อนุมัติ
	กีฬา	รัฐ	อัคคี

นักเรียนควรนำ พจนานุกรมไทยมาใช้ ในการเรียนนะคะ

คำว่า “บาลี” มี ๓ ความหมายคือ

๑. พระพุทธวจนะ คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมดที่รวบรวมไว้ในพระไตรปิฎก
๒. ภาษาของพระไตรปิฎก
๓. แฉวหรือแนวแห่งพระไตรปิฎก

วิวัฒนาการของภาษาบาลี

ภาษาบาลี คือ ภาษาที่บันทึกคำสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า “พระไตรปิฎก” ในศาสนาพุทธนิกายเถรวาท เกิดขึ้นในยุคแรกแห่งภาษาอารยัน มีวิวัฒนาการแบ่งเป็นยุคได้ ๔ ยุค ดังนี้

๑. ยุคคาถาหรือยุคร้อยกรอง ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาอินเดีย อารยันโบราณ นิยมประพันธ์เป็นคาถาหรือคำร้อยกรอง มีการบังคับ ครุ ลหุ
๒. ยุคร้อยแก้ว มีรูปลักษณะคำประกอบขึ้นด้วยส่วนที่เหมือนกันและมีรูปแบบที่แน่นอน ซึ่งปรากฏในพระไตรปิฎก มีลักษณะรูปคำเป็นระเบียบแบบแผน มีโครงสร้างไวยากรณ์ที่แน่นอน
๓. ยุคร้อยแก้วระยะหลัง แต่งขึ้นภายหลังพระไตรปิฎก รูปลักษณะมีมาตรฐานที่ก้าวหน้า มีรูปแบบที่ดีและสละสลวยขึ้น
๔. ยุคร้อยกรองประดิษฐ์ เป็นการผสมผสานระหว่างภาษายุคเก่าและแบบใหม่ สร้างคำบาลีใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้เพื่อให้ดูสวยงาม

หน่วยเสียงในภาษาบาลี

หน่วยเสียงในภาษาบาลี แบ่งเป็นหน่วยเสียงสระและเสียงพยัญชนะ ดังนี้

๑. หน่วยเสียงสระ มีด้วยกัน ๘ ตัว หรือ ๘ หน่วยเสียง ได้แก่ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ เช่น มัทรี ภิกษุ โมกข์

๒. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีด้วยกัน ๓๓ ตัว หรือ ๓๓ หน่วยเสียง โดยแบ่งเป็น พยัญชนะวรรค ๒๕ ตัว และพยัญชนะอวรรคหรือเศษวรรค ๘ ตัว

แถวที่	เสียงเกิดที่	๑	๒	๓	๔	๕
วรรค กะ	ฐานคอ	ก	ข	ค	ฆ	ง
วรรค จะ	ฐานเพดาน	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎะ	ฐานปุ่มเหงือก	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ฐานฟัน	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ฐานริมฝีปาก	ป	ฝ	พ	ภ	ม
อวรรค หรือเศษวรรค		ย ร ล ว ส ห ฬ อੰ (อังก)				

**หมายเหตุ ในการเขียนภาษาบาลีด้วยอักษรไทย ไม่นิยมเขียนเชิงของพยัญชนะ ญ และ ฐ

หลักการจำง่าย ๆ .....

กะ ไก่ ไข่ ควาย ฆ่า งู
 จะ จับ ฉัน ชู เฉอ หลิง
 ฎะ ฎัก ฐาน ขอ เต่า ฌิง
 ตะ เต่า ถุก ทิ้ง ธง นาย
 ปะ ปลา ผัก พัก ภพ ม้า
 ยาย เรา เล่า ว่า เสือ หาย เพอะ อัง

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/231087>

๓. มีตัวสะกดและตัวตามที่แน่นอน เช่น กัญญา จักขุ คัมภีร์ ฯลฯ

ตัวสะกด คือ พยัญชนะที่ประกอบอยู่ข้างท้ายสระประสมกับสระและพยัญชนะต้น เช่น ทุกข์ มี ก เป็นตัวสะกด โดยดูจากพยัญชนะบาลีมี ๓๓ ตัว (พยัญชนะวรรค)

ตัวตาม คือ ตัวที่ตามหลังตัวสะกด เช่น “สัตย” มี ต เป็นตัวสะกด ย เป็นตัวตาม “สัจจ” มี จ เป็นตัวสะกด จ เป็นตัวตาม คำในภาษาบาลีจะต้องมีตัวสะกด และตัวตามเสมอ

หลักการสังเกตตัวสะกดและตัวตาม ดังนี้

พยัญชนะแถวที่ ๑, ๓, ๕ เป็นตัวสะกด
เท่านั้น (ตัวตามต้องอยู่ในวรรคเดียวกัน)

	ตัวสะกด				
แถวที่	๑	๒	๓	๔	๕
วรรคกะ	ก	ข	ค	ฌ	ง

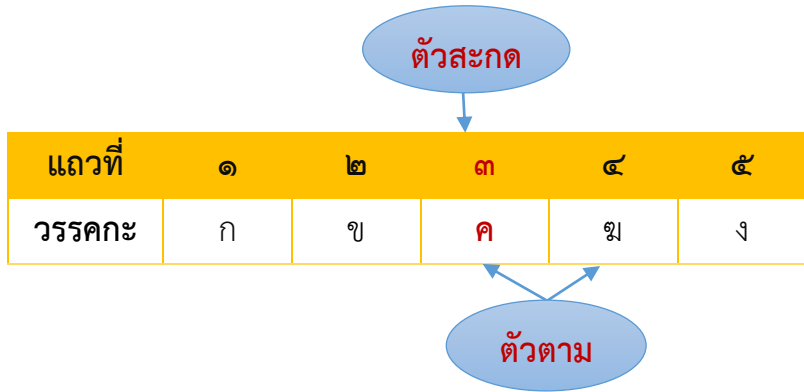
พยัญชนะแถวที่ ๑ สะกด แถวที่ ๑
หรือ ๒ เป็นตัวตาม เช่น สักกะ ทุกข์
สัจจ ปัจฉิม สัตต หัตถ บุปผา เป็นต้น

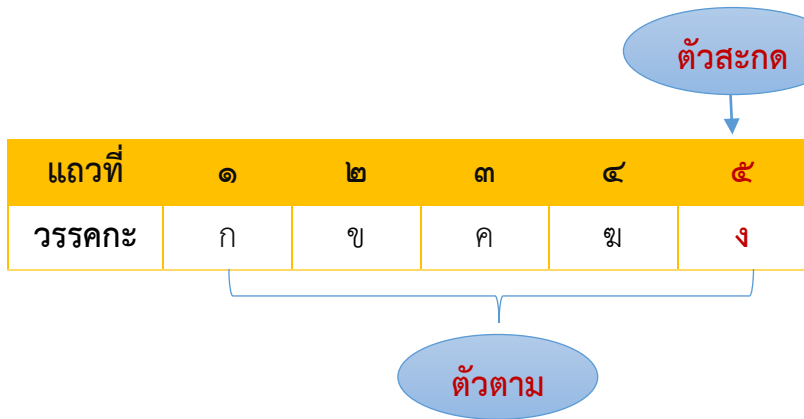
	ตัวสะกด				
แถวที่	๑	๒	๓	๔	๕
วรรคกะ	ก	ข	ค	ฌ	ง
	ตัวตาม				

พยัญชนะแถวที่ ๓ สะกด แถวที่ ๓ หรือ ๔
เป็นตัวตาม เช่น อักคี พยัคฆ์ วิชชา อัจฉา
พุทธ คพภ (ครรรภ์) มัชฌิมา เป็นต้น

พยัญชนะแถวที่ ๕ สะกด ทุกตัวในวรรคเดียวกัน
เป็นตัวตามได้ เช่น องค์ สังข์ สงฆ์ สัมปทาน
สัมผัส สัมพันธ์ สมภาร กังขา เป็นต้น

ข้อควรจำ....

- ตัวสะกดและตัวตามจะอยู่ในวรรคเดียวกันเท่านั้นจะข้ามไปวรรคอื่นไม่ได้
- ถ้าเศขวรรคเป็นตัวสะกด เศขวรรคตัวเดิมเป็นตัวตาม เช่น ปัสสาวะ นิสสัย
วัลลภ เป็นต้น และพยัญชนะเศขวรรคที่ใช้เป็นตัวสะกดได้ มี ๕ ตัว คือ
ย ล ว ส ฬ เช่น อัยยิกา มัลลิกา กัลยาณ ชิวหา อาสาฬห มัสสุ เป็นต้น

๔. พยัญชนะแถวที่ ๕ ของทุกวรรค (ง ญ ณ น ม) เป็นตัวสะกด พยัญชนะ
 เศษวรรคเป็นตัวตามได้ (ย ร ล ว ส ห ฬ อ (อังก)) เช่น สัณหรณ กัณหา เป็นต้น

๕. ตัวตามในภาษาบาลี จะมาเป็นตัวสะกดในภาษาไทยโดยเฉพาะวรรค ฎะ
 และวรรคอื่น ๆ บางตัว จะตัดตัวสะกดออกเหลือแต่ตัวตามเมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย เช่น

บาลี	ไทย	บาลี	ไทย
รัฎฐิ	รัฐ	อัฎฐิ	อัฐ
ทิฎฐิ	ทิฐิ	วัฑฒนะ	วัฒนะ
ปุญญ	บุญ	วิชชา	วิชา
สัตต	สัต	เวชช	เวช
กัจจ	กัจ	เขตต	เขต
นิสสิต	นิสิต	นิสสัย	นีสัย

ยกเว้น...

คำโบราณที่นำมาใช้แล้วไม่ตัดรูปคำซ้ำออก
 เช่น วิปัสสนา จิตตวิสุทธิ เป็นต้น

๖. คำยืมที่มาจากภาษาบาลี จะเขียนด้วยพยัญชนะ /ฟ/ เช่น จุฬา ครุฬ อาสาฬห
 วิหาร โอรหาร พาฬ กีฬา เป็นต้น

๗. คำส่วนใหญ่ขึ้นต้นด้วย **ปฎิ-** เช่น ปฎิบัติ ปฎิวัติ ปฎิรูป ปฎิญาณ ปฎิสนธิ

๘. คำในภาษาบาลีไม่นิยมควบกล้ำและอักษรนำ เช่น ปฐุม มัจฉา สามิ มิต ฐาน
 เป็นต้น

๙. นิยมใช้ “**ริ**” เช่น ภริยา จริยา อัศจรรย์ะ เป็นต้น

๑๐. นิยมใช้ “**ณ**” นำหน้าวรรค ฎะ (ฎ ฐ ฑ ฒ ณ) เช่น มณทล ภณท์ เกณท์
 กณท์ เป็นต้น

๑๑. ใช้รูปพยัญชนะซ้อน “**ณ ญ ม**” นำหน้า **ห** เช่น กัณหา ตัณหา ปัญหา
 เสมหะ เป็นต้น

ข้อควรจำ.....

คำใดมีตัวอักษรซ้ำกัน คำนั้นเป็นภาษาบาลีแน่นอน
 เช่น ปัญญา อัคคี นิพพาน เมตตา บัลลังก์ ฯลฯ

★ แบบฝึกหัดที่ ๑ ★

คำชี้แจง ให้นำตัวอักษรจากข้อความด้านบนเติมลงหน้าข้อความด้านล่างที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง

(๑๐ คะแนน)

ก. คำราชาศัพท์
ข. คำยืมที่มาจากภาษาจีน
ค. ความสัมพันธ์ด้านการศึกษา
ง. การยืมความหมาย
จ. การยืมคำ
ฉ. ภาษาบาลี
ช. คำยืมที่มาจากภาษาเปอร์เซีย
ซ. การกำหนดรูปแบบและข้อกำหนดในการแต่งบทร้อยกรอง
ฌ. มหาकाพย์รามาณณะ
ญ. ภาษาที่มีวิภัติปัจจัย

- ..... ๑. การยืมฉันทลักษณ์
- ..... ๒. การยืมทั้งรูปและความหมาย
- ..... ๓. มีการเปลี่ยนรูปคำตามเพศ พจน์ หรือกาล
- ..... ๔. เป็นวรรณคดีอินเดียที่ไทยนำเข้ามาใช้
- ..... ๕. กุหลาบ
- ..... ๖. กวैयाเตียว
- ..... ๗. การยืมเฉพาะความคิดของคำโดยไม่ยืมทั้งรูปและเสียง
- ..... ๘. เป็นคำยืมที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต
- ..... ๙. เป็นภาษาที่ใช้บันทึกคัมภีร์พระไตรปิฎก
- ..... ๑๐. สาเหตุที่มีการปะปนของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยเกิดจากการเดินทางไปศึกษาต่อยังต่างประเทศและรับเอาภาษาอื่นมาใช้

★ แบบฝึกหัดที่ ๒ ★

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่มาจากภาษาบาลี (๑๐ คะแนน)

☐	๑. อาสาฬหะ	☐	๑๑. กัมพล
☐	๒. ขณะ	☐	๑๒. สุทธิ
☐	๓. เกษียร	☐	๑๓. โชดา
☐	๔. ขรรค์	☐	๑๔. เวชช
☐	๕. อาหาร	☐	๑๕. เกี้ยว
☐	๖. ปัจจุบัน	☐	๑๖. สัตย์
☐	๗. กรีธา	☐	๑๗. แพทย์
☐	๘. ฐาน	☐	๑๘. อุต
☐	๙. กุณฑล	☐	๑๙. ติน
☐	๑๐. เกษตร	☐	๒๐. คอมพิวเตอร์

★ แบบฝึกหัดที่ ๓ ★

คำชี้แจง ให้นำคำยืมที่มาจากภาษาบาลีที่กำหนดให้เขียนลงในช่องว่างให้ถูกต้อง
(๑๐ คะแนน)

สัตต	ทัฬหี	อัชฌา	วิสาข
องค์	บุปผา	วิภูษะ	ปัจฉิม
ฉัททันต์	กัณฐ์	ชีวหา	สงฆ์

วรรค กะ

_____

_____

วรรค จะ

_____

_____

วรรค ฐะ

_____

_____

วรรค ตะ

_____

_____

วรรค ปะ

_____

_____

เศษวรรค

_____

_____

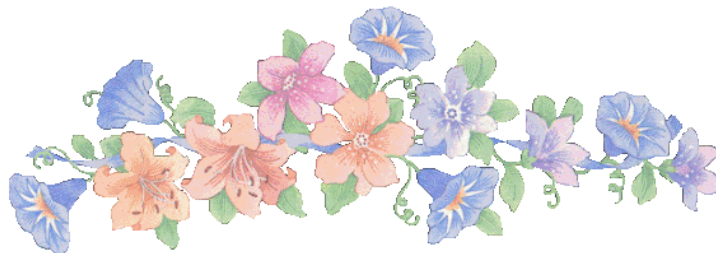

★ แบบฝึกหัดที่ ๔ ★

คำชี้แจง ให้เลือกคำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศที่กำหนดให้เติมลงในตารางให้สัมพันธ์กัน
(๑๐ คะแนน)

กงสุล	กิโมโน	เกาเหลา	ครัวซองต์	คอมพิวเตอร์
คาราวาน	โจ๊ก	เซียน	ตราชู	ครุฑ
โทรเลข	โทรศัพท์	แพทย์	บำเพ็ญ	บุฟเฟต์
บุหร่ง	ปาเต๊ะ	ปิ่นโต	เป็งมาง	พलय
โฆษณา	เพลลา	มังคุด	ยูโด	เลหลัง
บุปผา	สบู	สมเด็จ	สั๊กหลาด	กัญญา
สุกียากี้	ซัตตียะ			

๑. บาลี	
๒. สันสกฤต	
๓. จีน	
๔. อังกฤษ	
๕. เขมร	
๖. มลายู-ชวา	
๗. ฝรั่งเศส	
๘. ญี่ปุ่น	
๙. เปอร์เซีย	
๑๐. โปรตุเกส	

★ แบบฝึกหัดที่ ๕ ★

คำชี้แจง ให้เขียนพยัญชนะตัวสะกดและตัวตามของคำต่อไปนี้ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง
(๑๐ คะแนน)

คำ	ตัวสะกด	ตัวตาม
๑. ลิงคาร		
๒. วัชฒณะ		
๓. สัตถา		
๔. วัฒน		
๕. ปุจฉา		
๖. กักขพะ		
๗. ปรัชญา		
๘. รัฏฐ		
๙. อิทธี		
๑๐. ธิम्म		

★ แบบฝึกหัดที่ ๖ ★

คำชี้แจง ให้ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. คำยืม หมายถึงอะไร
.....
๒. คำยืมที่มาจากภาษาจีนมักเกี่ยวข้องกับเรื่องใด
.....
๓. สาเหตุใดที่ทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาไทยทางด้านภูมิศาสตร์
.....
๔. การนำภาษาบาลีมาสร้างคำใหม่ เพื่อให้ดูสวยงามเกิดขึ้นในยุคใด
.....
๕. ภาษาบาลีมีหน่วยเสียงสระกี่ตัว ได้แก่อะไรบ้าง
.....
๖. ฉ, ฌ เป็นพยัญชนะวรรคใด
.....
๗. การเขียนภาษาบาลีด้วยภาษาไทยมักจะไม่นิยมเขียนเชิงของพยัญชนะตัวใด
.....
๘. พยัญชนะเศขวรรคที่ใช้เป็นตัวสะกดมีทั้งหมดกี่ตัว อะไรบ้าง
.....
๙. พยัญชนะแหวใดเมื่อเป็นตัวสะกดและพยัญชนะทุกตัวในวรรคเดียวกันเป็นตัวตามได้
.....
๑๐. พยัญชนะตัวตาม หมายถึงอะไร
.....

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงให้ทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ (๑๐ คะแนน)

๑. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้ภาษาบาลีเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยเป็นครั้งแรก
  - ก. เจ้าของภาษาเข้ามาค้าขายในประเทศไทย
  - ข. การเจริญสัมพันธ์ไมตรีทางการทูต
  - ค. ชาวฝรั่งเศสเข้ามาสอนศาสนา
  - ง. เกิดจากการยอมรับนับถือศาสนาพุทธของคนไทย
๒. ข้อใด*ไม่ใช่*พยัญชนะของภาษาบาลี
  - ก. จ ฉ
  - ข. ก พ
  - ค. ศ ษ
  - ง. ญ ฎ
๓. สระและพยัญชนะของภาษาบาลีมีจำนวนเท่าใด
  - ก. สระ ๖ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว
  - ข. สระ ๗ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว
  - ค. สระ ๘ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว
  - ง. สระ ๙ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว
๔. ข้อใดเป็นคำภาษาบาลีทุกคำ
  - ก. เขต พัฒนา
  - ข. กรรม บุปผา
  - ค. ปัญญา วิทยา
  - ง. อารยะ ฐานะ
๕. คำยืมที่มาจากภาษาบาลีมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องใด
  - ก. อาหารการกิน
  - ข. การค้าขาย
  - ค. พระพุทธศาสนา
  - ง. วรรณคดี
๖. การยืมคำ หมายถึงข้อใด
  - ก. การนำกลวิธีมาสร้างคำใหม่
  - ข. การนำรูปแบบและข้อกำหนดในการแต่ง บทร้อยกรองมาใช้
  - ค. การยืมเฉพาะความคิดของคำ
  - ง. การยืมทั้งรูปและความหมายของคำ
๗. ข้อใดเป็นสระในภาษาบาลีทั้งหมด
  - ก. อิ อุ เอ โอ
  - ข. อิ อู ฤ ฦ
  - ค. อะ อา ฤ ฦ
  - ง. อิ อี โอ ไอ เอา
๘. ภาษาบาลีจัดเป็นภาษาในตระกูลใด
  - ก. อินเดียน
  - ข. ดรಾವิดียน
  - ค. จีน-ทิเบต
  - ง. อินโด-ยูโรเปียน

๙. บทประพันธ์ต่อไปนี้ มีคำบาลีจำนวนกี่คำ

“แม่เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ

พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา

แม่เป็นบัวตัวพี่เป็นกุมรา

เซยผกาโกสุมปทุมทอง”

ก. ๓ คำ

ข. ๔ คำ

ค. ๕ คำ

ง. ๖ คำ

๑๐. คำในข้อใดอยู่วรรค ปะ ทุกคำ

ก. กัปป์ สักการะ

ข. บุปผา สัพพะ

ค. ปัญญา เมตตา

ง. กีฬา กรุณา

ไปตรวจคำตอบ
กันเลยค่ะ

เฉลยแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดที่ ๑

๑.	ช	๖.	ข
๒.	จ	๗.	ง
๓.	ญ	๘.	ก
๔.	ฉ	๙.	ฉ
๕.	ช	๑๐.	ค

แบบฝึกหัดที่ ๒

✓	๑.	อาสาฬหะ	✓	๑๑.	กัมพล
✓	๒.	ขณะ	✓	๑๒.	สุทธิ
	๓.	เกษียร		๑๓.	โสดา
	๔.	ขรรค์	✓	๑๔.	เวชช
	๕.	อาหาร		๑๕.	เกี้ยว
✓	๖.	ปัจจุบัน		๑๖.	สัตย์
	๗.	กรีธา		๑๗.	แพทย์
✓	๘.	ฐาน	✓	๑๘.	อุตุ
✓	๙.	กฤษณ	✓	๑๙.	ติณ
	๑๐.	เกษตร		๒๐.	คอมพิวเตอร์

แบบฝึกหัดที่ ๓

วรรค กะ	องค์	สงฆ์	วรรค ตะ	สัตต	ฉัพพันต์
วรรค จะ	ปัจฉิม	อัชฌา	วรรค ปะ	บุปผา	ทัฬหี
วรรค ฎะ	วิภูษณะ	กัณท์	เศษวรรค	ชีวหา	วิสาข

แบบฝึกหัดที่ ๔

บาลี	กัญญา ชัตติยะ บุปผา
สันสกฤต	แพทย์ ครุฑ โฆษณา
จีน	เซียน เกาเหลา โจ๊ก
อังกฤษ	โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ โทรเลข
เขมร	บำเพ็ญ สมเด็จ เพลา
มลายู-ชวา	มังคุด ปาเต๊ะ บุหรง
ฝรั่งเศส	ครัวซองต์ กงสุล บุฟเฟต์
ญี่ปุ่น	กิโมโน ยูโด สุกิยากี้
เปอร์เซีย	สักหลาด คาราวาน ตราซุ
โปรตุเกส	ปิ่นโต เลหลัง สบู

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำ	ตัวสะกด	ตัวตาม
๑. สิงคาร	ง	ค
๒. วัชฒนะ	ฑ	ฒ
๓. สัตถา	ต	ถ
๔. วัณณ	ณ	ณ
๕. ปุจฉา	จ	ฉ
๖. กักขพะ	ก	ข
๗. ปรัชญา	ช	ญ
๘. รัฏฐ	ฎ	ฐ
๙. อิทธิ	ท	ธ
๑๐. ธัมม	ม	ม

แบบฝึกหัดที่ ๖

๑. คำยืม หมายถึง คำที่ยืมมาจากภาษาของผู้ให้และผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของภาษาผู้รับ
๒. คำยืมที่มาจากภาษาจีนมักเกี่ยวข้องกับเรื่องธุรกิจการค้าและอาหาร
๓. สาเหตุใดที่ทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาไทยทางด้านภูมิศาสตร์
เกิดจากความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกัน
๔. การนำภาษาบาลีมาสร้างคำใหม่ เพื่อให้ดูสวยงามเกิดขึ้นในยุคร้อยกรองประดิษฐ์
๕. ภาษาบาลีมีหน่วยเสียงสระ ๘ ตัว ได้แก่ สระอะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ
๖. ฉ, ฌ เป็นพยัญชนะวรรค จะ
๗. การเขียนภาษาบาลีด้วยภาษาไทยมักจะไม่นิยมเขียนเชิงของพยัญชนะตัว ฎ
และ ฐ
๘. พยัญชนะเศขวรรคที่ใช้เป็นตัวสะกดมีทั้งหมด ๕ ตัว ได้แก่ ย ล ว ส ห
๙. พยัญชนะแหวใดเมื่อเป็นตัวสะกดและพยัญชนะทุกตัวในวรรคเดียวกันเป็นตัวตามได้
พยัญชนะแหวที่ ๕
๑๐. พยัญชนะตัวตาม หมายถึง พยัญชนะตัวที่ตามหลังตัวสะกด

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

ก่อนเรียน	หลังเรียน
๑. ค	๑. ง
๒. ก	๒. ค
๓. ง	๓. ค
๔. ข	๔. ก
๕. ค	๕. ค
๖. ก	๖. ง
๗. ง	๗. ก
๘. ง	๘. ง
๙. ค	๙. ข
๑๐. ข	๑๐. ข

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. **ระบบเสียงภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.
- กำชัย ทองหล่อ. **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น, ๒๕๓๘.
- ทองสุข เกตุโรจน์. **ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๔.
- ประเทือง คล้ายสุบรรณ. **อ่านเขียนคำไทย**. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย, ๒๕๒๙.
- ปรีชา ทิชีนพงศ์. **บาลี-สันสกฤตที่เกี่ยวกับภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๔.
- พัฒน์ เพ็งผลา. **บาลีสันสกฤตในภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.
- เพ็ญศรี จันทรดวง. **คู่มือหลักภาษาไทย ม.ต้น**. กรุงเทพฯ: แม็ค. ๒๕๔๑.
- ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย: หลักภาษาและการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓**. พิมพ์ครั้งที่ ๓๑. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๕๕.

